

Inbreng CDA Landbouwvisie

Provinciale Statenvergadering
24 september 2018
Fractievoorzitter Chris Westerlaken

2050

Dat is de stip die de nieuwe Landbouwvisie op de horizon zet. De jonge boeren die dan beginnen, zijn nog niet geboren. Ook de consument van 2050 loopt nu voor een deel nog in de luiers. En dat zien we als CDA als een kans. Een kans om de nieuwe generatie boeren en burgers van jongs af mee te nemen en zo in een geleidelijk en door iedereen gedragen tempo toe te werken naar een toekomst bestendige landbouw. Een proces waarin alle spelers: producenten, handel, bewerkers en consumenten de rol krijgen die bij hen past.

In het ideaalplaatje van het CDA heeft in 2050 elke supermarkt in de provincie Utrecht een schap voor verse producten met een Utrechts keurmerk: **Stichtse Heerlijkheid**. Een keurmerk dat staat voor kwalitatief hoogwaardige streekgebonden producten uit alle hoeken van de provincie. Vlees en eieren uit de Gelderse Vallei, zuivelproducten uit het Veenweidegebied en de Vijfheerenlanden en fruit uit het Kromme Rijn gebied. Utrecht heeft wat dit aangaat, veel te bieden. Juist door deze veelzijdigheid biedt onze Stichtse Heerlijkheid een breed palet aan producten. Wij vragen de gedeputeerde om de mogelijkheid van dit keurmerk te onderzoeken en actief te ondersteunen zodat dit in de provincie, in samenwerking met producenten en supermarkten, tot stand komt

Laat over één ding geen misverstand bestaan: Idealen zijn mooi, maar ook in 2050 moet een agrarisch bedrijf in de eerste plaats rendabel zijn. Natuurinclusief of kringloop kan niet betekenen 'terug naar 1950', maar is 'vooruit naar 2050'. Niet terug naar een tijd die maar al te vaak geromantiseerd wordt. Met kleine boerenbedrijven met 15 melkkoeien, een handjevol varkens en kleine stukje akkerland of boomgaard en kippen voor de eigen eieren. Ook in 2050 moet de boer een fatsoenlijke boterham kunnen verdienen.

Kringloop is voor ons geen doel op zich. Het streven naar circulariteit op een zo klein mogelijke schaal, liefst op bedrijfsniveau, zoals in de Landbouwvisie wordt beschreven is nobel, maar het is de vraag of het realistisch is. Veel bedrijven zullen niet aan die eis kunnen voldoen. Circulariteit in Europees verband is volgens het CDA veel reëler. En laten we realistisch zijn: grootschalig denken en doen is niet altijd slechter.

Laten we eerlijk zijn: We praten als overheid vaak over het imago van de boeren, maar vragen we ons wel eens af wat het imago van de overheid bij de boeren is? De overheid wordt door boeren vaak ervaren als een hindermacht, waarbij de regelgeving innovatie of gewoon voor de hand liggende oplossingen in de weg staat. Zo is de regelgeving nog vaak gebaseerd op specialisatie en platte schaalvergroting, waardoor de introductie van verbreding van bedrijfsactiviteiten geblokkeerd wordt. Tot slot boeren die stoppen. Wat gaan we doen met de vrijkomende bebouwing? Het CDA heeft bij de bespreking van de Landbouwvisie gevraagd naar mogelijkheden tot

ombouw naar woonruimte als mogelijke oplossing tegen leegstand. In het oosten van ons land worden momenteel goede resultaten geboekt met erfdelen en knoopen, waarbij meerdere particulieren de gebouwen op het voormalige boerenbedrijf geschikt maken voor bewoning. Ook in Utrecht zou de provincie, middels het VAB-loket, een proeftuin voor dergelijke bewoning moeten creëren. Gedacht kan hierbij worden aan ouderenwoningen of wonen met een zorgfunctie.

Mocht dit geen uitkomst bieden, dan stellen we voor de overname door een andere boer aantrekkelijker te maken als deze ook een gedeelte van de bedrijfskavel mag overnemen voor uitbreiding van zijn eigen kavel. Wanneer hij bijvoorbeeld een extra halve hectare mag bebouwen, en alle oude gebouwen verdwijnen, levert dit toch nog altijd één of twee extra hectaren aan niet-bebouwde grond op.

Kleine aantekening nog bij bedrijfsbeëindiging: we zien de laatste tijd de druk toenemen om agrarisch gebied te gebruiken voor de ontwikkeling van zonneweiden. Het CDA maakt zich samen met bewoners en agrariërs zorgen over het behoud van open landschappen, voldoende betaalbare landbouwgrond en het aantasten van kernkwaliteiten en natuurwaarden, waaronder de diversiteit van het weidevogelleven. Door het CDA is een notitie hierover geschreven die op de agenda staat van de volgende RGW-vergadering.

De Landbouwvisie zal als bouwsteen dienen bij de ontwikkeling van de Omgevingsvisie. Graag worden we daarom, samen met de andere participanten, betrokken bij de nadere uitwerking hiervan. Met name daar waar het de ruimtelijk doorvertaling van de Landbouwvisie betreft. Dit is immers, naast de Agenda Vitaal Platteland, het belangrijkste instrument dat we als provincie hebben om op het beleidsterrein Landbouw iets tot stand te kunnen brengen.

In het statenvoorstel staat dat er in totaal een budget beschikbaar is van opgeteld € 925.000 om direct na vaststelling van de Landbouwvisie van start te kunnen gaan met vervolgstappen. Wat we niet helemaal begrijpen is de vervolgoopmerking dat wanneer deze middelen niet beschikbaar komen dit een vertraging betekent. Kunt u aangeven wat bedoeld wordt met deze zin? Opgenomen in de begroting en kadernota betekent toch dat dit geld beschikbaar is of moeten we dit anders lezen?

Graag ontvangen we de vervolgplannen met betrekking tot de Agenda Vitaal Platteland ook waar het betreft de inzet van financiële middelen die moeten leiden tot realisatie van deze Landbouwvisie.

Een Landbouwvisie, kortom, waar wij content mee zijn zeker over de manier waarop deze tot stand is gekomen. Het CDA kan zich in grote lijnen vinden in deze visie, die een zorgvuldige uitvoering behoeft. En, voorzitter, laten we vooral niet denken dat we hier in Utrecht de wereld naar onze hand kunnen zetten. De macht in de voedselproductie ligt niet bij de producenten en de consumenten maar bij de inkopers en de bewerkers. De supermarkten en zuivelbedrijven. Willen we werkelijk iets van een verandering tot stand brengen dan zal vooral ook ingezet moeten worden op het betrekken en beïnvloeden van deze spelers.

Dank u wel!